

Republika Srbija
VRHOVNI KASACIONI SUD
Uzp 352/2012
22.05.2013. godina
Beograd

U IME NARODA

Vrhovni kasacioni sud, u veću sastavljenom od sudija: Snežane Živković, predsednika veća, Vere Pešić i Olge Đuričić, članova veća, sa savetnikom suda Radojkom Marinković, kao zapisničarem, odlučujući o zahtevu Komisije za zaštitu konkurencije, Beograd, ulica Kneginje Zorke broj 7, za preispitivanje sudske odluke - presude Upravnog suda 12 U 1582/12 od 25.06.2012. godine, uz učešće protivne stranke P.d. I. doo za unutrašnju i spoljnu trgovinu iz B., koju zastupa punomoćnik R.P., advokat iz Advokatskog ortačkog društva K.&N. iz B., u predmetu zaštite konkurencije, u nejavnoj sednici veća održanoj dana 22.05.2013. godine, doneo je

P R E S U D U

Zahtev se ODBIJA.

O b r a z l o ž e n j e

Pobijanom presudom, stavom I dispozitiva uvažava se tužba tužioca P.d. I. doo iz B., poništava rešenje Saveta Komisije za zaštitu konkurencije Republike Srbije broj 4/0-02-13/2011-45 od 23.12.2011. godine i predmet vraća nadležnom organu na ponovno odlučivanje. Stavom II dispozitiva pobijane presude obavezuje se tuženi organ da tužiocu naknadi troškove upravnog spora u iznosu od 33.540,00 dinara u roku od 15 dana od dana prijema presude.

Poništenim rešenjem od 23.12.2011. godine, u stavu I dispozitiva, utvrđeno je da je odredba člana 5. stav 4. Ugovora o kupoprodaji broj 0038/2009, zaključenog dana 09.02.2009. godine između I. doo B., kao kupca, i prodavca koncerna S.T. doo B., koji je ugovor zaključio u ime i za račun zavisnih društava S. doo B., K. T. ad G.M. i T.a. doo G.M. - u stečaju, u kojem je propisano da se prodavac obavezuje da će primeniti jedan jedinstveni cenovnik na području cele Republike Srbije, zabranjen restriktivni sporazum kojim je utvrđena prodajna cena u daljoj prodaji, čime je značajno narušena konkurencija na tržištu trgovine na malo prehrambenim proizvodima iz programa konditorskih proizvoda, prerade voća, povrća i dečije hrane privrednih društava: koncern S.T. doo B., S. doo B., K. T. ad G.M., T.a. doo G.M. - u stečaju, u nespecijalizovanim prodavnicama pretežno prehrambene robe i druge robe široke potrošnje na teritoriji Srbije. Stavom II i III dispozitiva osporenog rešenja, utvrđeno je da odredbe pod tačkom 1. Aneksa IV/1 i tačkom 7. Aneksa IV/2 - navedenog ugovora predstavljaju zabranjen restriktivni sporazum kojim je utvrđena prodajna cena u daljoj prodaji, čime je značajno narušena konkurencija na tržištu trgovine na malo prehrambenim proizvodima iz programa konditorskih proizvoda S. doo B. odnosno prehrambenim proizvodima iz programa prerade voća, povrća i dečije hrane K.T. ad G.M., na teritoriji Republike Srbije. Stavom IV dispozitiva osporenog rešenja utvrđeno je da je zabranjen restriktivni sporazum iz stava I, II i III dispozitiva ništav, a stavom V je zabranjeno privrednim društvima iz stava I svako buduće postupanje kojim bi se mogla narušiti konkurencija. Rešenjem je takođe: odbijen predlog S.g. doo iz N.S. za prekid postupka (stav VI) odbijen je predlog koncerna S.T. doo B. za obustavu postupka (stav VII), a stavom VIII dispozitiva oslobođena su od obaveze plaćanja novčanog iznosa mere zaštite konkurencije privredna društva S.g. doo iz N.S., koncern S.T. doo B., S. doo B., K.T. ad G.M. i T.a. doo G.M. u stečaju, dok je u stavu IX odbijen predlog tužioca za oslobađanje od obaveze plaćanja novčanog iznosa mere zaštite konkurencije. Stavom H dispozitiva osporenog rešenja određena je mera zaštite konkurencije tužiocu u obliku obaveze plaćanja novčanog iznosa u visini 2% od ukupnog godišnjeg prihoda ostvarenog u 2008. godini i to 569.379.780,00 dinara i naloženo tužiocu da uplatu navedenog iznosa izvrši na naznačeni račun u korist budžeta Republike Srbije (stav XI) i to u roku od četiri meseca od dana prijema rešenja pod pretnjom prinudnog izvršenja (stav XII). Stavom XIII je odbijen predlog tužioca za izvođenje dokaza za veštačenje, a stavom XIV je određeno da se rešenje objavljuje u "Službenom glasniku Republike Srbije" i na internet strani tuženog.

Zahtev za preispitivanje pobijane presude podnet je zbog povrede Zakona o zaštiti konkurencije, Zakona o opštem upravnom postupku i Zakona o upravnim sporovima. Navodima zahteva podnosilac ukazuje da je u predmetnom sporu Upravni sud morao da održi usmenu i javnu raspravu zbog složenosti predmeta kako bi utvrdio činjenično stanje i osnovanost navoda tužioca. Smatra da je pogrešno primenjena odredba člana 74. Zakona o zaštiti konkurencije, jer je prijemom prijave - obaveštenja o postojanju sporazuma koju je P.d. I. doo B. dostavilo pozivom na odredbe člana 71. stav 5. prethodnog Zakona, Komisija došla do saznanja koje osnovano ukazuje da je izvršena radnja kojom se vrši povreda odredbi Zakona o zaštiti konkurencije, na osnovu čega je jedino bilo moguće pokrenuti postupak po službenoj dužnosti a ne po zahtevu stranke. Ovo i jer iz prirode ove

jedino što mogao pokrenuti postupak po službenoj dužnosti, a ne po zahtevu stranke. Ovo i još iz priloge ove prijave i odredbi prethodnog zakona proizilazi da podnositelj prijave nije tražio niti je mogao da traži pokretanje postupka, jer takav zahtev može podneti samo učesnik na tržištu kome je prouzrokovana šteta, već je sebi pokušao da obezbedi mogućnost da u slučaju pokretanja postupka bude oslobođen od kazne. Smatra da je Upravni sud pogrešno primenio pravila opšteg ali i posebnog upravnog postupka propisana Zakonom o zaštiti konkurencije, u odnosu na predloge koji se odnose na izvođenje dokaza saslušanjem svedoka u cilju utvrđivanja činjenice ko je inicijator zaključivanja predmetnog sporazuma. Ovo jer je Komisija odbila predlog za saslušanje dodatnih svedoka s obzirom da u postupku nisu navedena njihova imena i adrese, niti je saslušanje svedoka podobno dokazno sredstvo za utvrđivanje sporne činjenice. Stoga smatra da je navedeni zaključak Komisije pravilan, a s obzirom da je saslušano pet svedoka na istu okolnost kao i da je sam tužilac na usmenoj raspravi odustao od izvođenja dokaza saslušanjem preostala dva svedoka. Predlaže da Vrhovni kasacioni sud uvaži zahtev i preinači ili ukine pobijanu sudsku odluku.

Protivna stranka je u odgovoru na zahtev navela da smatra da Komisija nema pravni interes za podnošenje ovog pravnog sredstva, jer je pravo na tužbu u upravnom sporu uspostavljeno kako bi stranke imale pred sudovima zaštitu od nezakonitog postupanja upravnih organa, a ne da bi upravni organi imali zaštitu kod sudova. Smatra da je pobijana presuda u svemu pravilna i na zakonu zasnovana i predlaže da Vrhovni kasacioni sud odbije zahtev kao neosnovan. U dopuni odgovora na zahtev od 13.11.2012. godine, navodi se da je Komisija za zaštitu konkurencije, postupajući u izvršenju pobijane presude, donela rešenje od 25.10.2012. godine, koje je dostavljeno u prilogu, a kojim je u ponovnom postupku ispravila procesne propuste i odredila se prema ključnim materijalnim pitanjima na koja joj je Upravni sud u presudi ukazao, čime je pokazala i da je zahtev podnet Vrhovnom kasacionom sudu neosnovan.

Postupajući po podnetom zahtevu i ispitujući pobijanu presudu u granicama zahteva, u smislu člana 54. Zakona o upravnim sporovima ("Sl. glasnik RS" broj 111/09), Vrhovni kasacioni sud je našao:

Zahtev je neosnovan.

Prema obrazloženju pobijane presude Upravni sud je odlučio kao u dispozitivu, jer je našao da je osporenim rešenjem povređen zakon na štetu tužioca. Ovo iz razloga što je tužena Komisija u obrazloženju osporenog rešenja konstatovala da je dana 30.10.2009. godine, primila od strane P.d. I. doo B., prijavu sporazuma - ugovora o kupoprodaji broj 0038/2009 od 09.02.2009. godine, zaključenog sa koncernom S.T. doo B., u kojoj se podnositelj prijave pozvao na odredbu člana 71. stav 5. Zakona o zaštiti konkurencije, ali nije na dovoljno jasan i potpun način obrazložila pravnu prirodu ove prijave sa aspekta zakonom propisanog načina pokretanja postupka u odnosu na zakon koji je važio u momentu njenog podnošenja. Kako iz napred iznetog proizilazi da je predmetni ugovor zaključen i prijava istog podneta Komisiji za zaštitu konkurencije, u režimu važenja Zakona o zaštiti konkurencije ("Sl. glasnik RS" 79/2005), a odredbom člana 74. Zakona o zaštiti konkurencije ("Sl. glasnik RS" 51/09) predviđeno je da se na postupke koji su započeti do dana početka primene ovog zakona primenjuju propisi po kojima su započeti, po nalaženju Upravnog suda, tuženi organ je dužan da u ponovnom postupku detaljno obrazloži prirodu prijave odnosno obaveštenja od 30.10.2009. godine, od čega će zavisiti ocena pravilnosti primenjenog materijalnog prava u konkretnoj pravnoj stvari. Nadalje, prema obrazloženju pobijane presude tuženi organ nije pravilno primenio pravila opšteg kao ni posebnog upravnog postupka utvrđena Zakonom o zaštiti konkurencije u odnosu na predloge za izvođenje dokaza date u toku postupka, a koji se odnose na utvrđivanje odlučnih činjenica o tome ko je inicijator zaključenja zabranjenog sporazuma. Upravni sud nalazi da je tuženi konačnu ocenu o ovoj činjenici zasnovao na konstataciji da je u konkretnom slučaju pregovaračka moć velikog kupca od odlučujućeg značaja za odluku prodavca da pristane na uslove koji mu baš i ne idu u prilog kako bi zadržao velikog kupca, ali navedena ocena nije potkrepljena konkretnim pokazateljima ekonomsko-finansijske prirode kojima se dokazuje da je veličina kupca bila od presudnog uticaja na ishod pregovora koji su prethodili zaključenju sporazuma, a predlog tužioca za utvrđivanje navedene činjenice izvođenjem dokaza veštačenjem, Komisija je odbila. Takođe, prema obrazloženju pobijane presude, konstatacija data u obrazloženju osporenog rešenja o nastupanju štetnih posledica, naročito na tržištu trgovine na malo u nespecijalizovanim prodavnicama, nije dovoljno obrazložena, odnosno nije ekonomsko-finansijskim parametrima potkrepljena, zbog čega se za sada ne može prihvatiti kao pravilna i na zakonu zasnovana. Nalazeći da je sa navedenih razloga osporeno rešenje doneto uz bitne povrede pravila postupka od uticaja na rešenje ove upravne stvari, Upravni sud je pobijanom presudom uvažio tužbu i poništio osporeno rešenje, a predmet vratio na ponovno odlučivanje, kako bi tuženi u ponovnom postupku otklonio povrede pravila postupka na koje mu je ukazano pobijanom presudom, uz obavezu postupanja saglasno primedbama suda iznetim u presudi.

Ocenjujući zakonitost pobijane presude Vrhovni kasacioni sud nalazi da je ta presuda doneta bez povreda pravila postupka i uz pravilnu primenu materijalnog prava na utvrđeno činjenično stanje. Pobijanom presudom je pravilno uvažena tužba tužioca i poništeno rešenje Komisije za zaštitu konkurencije od 23.12.2011. godine, za koju odluku je Upravni sud u obrazloženju dao jasne i određene razloge kojima se rukovodio pri oceni zakonitosti osporenog rešenja i u pogledu činjeničnog stanja i u pogledu primene procesnog i materijalnog prava, kao i jasne naloge tuženom za postupanje u ponovnom postupku.

Vrhovni kasacioni sud je cenio navode zahteva da je Upravni sud povredio Zakon o upravnim sporovima time što nije održao javnu raspravu, pa je našao da ovi navodi nisu od uticaja na drugačiju odluku suda po podnetom zahtevu. Ovo iz razloga što se iz dostavljenih spisa vidi da u upravnom postupku, kao ni među strankama, nije sporno vreme zaključenja ugovora - zabranjenog sporazuma, kao ni vreme kada je P.d. I. doo B., pozivajući se na odredbu člana 71. stav 5. Zakona o zaštiti konkurencije ("Sl. glasnik RS" 79/2005), podnelo Komisiji za zaštitu konkurencije prijavu tog sporazuma. Kako je Upravni sud pobijanom presudom zaključio, pravilno se pozivajući na odredbu člana 74. Zakona o zaštiti konkurencije ("Sl. glasnik RS" 51/09), da od pravne prirode ove prijave, sa aspekta zakonom propisanog načina pokretanja postupka u odnosu na zakon koji je važio u momentu njenog

podnošenja, zavisi ocena pravilnosti primenjenog materijalnog prava u konkretnoj pravnoj stvari, to po oceni ovog suda, nije povredio zakon na štetu podnosioca zahteva time što nije održao raspravu, jer iz iznetog proizilazi da nije imao potrebu za ponovnim utvrđivanjem činjeničnog stanja na javnoj raspravi.

Vrhovni kasacioni sud je cenio navode odgovora na zahtev da Komisija za zaštitu konkurencije nema pravni interes za podnošenje ovog pravnog sredstva, pa nalazi da isti nisu osnovani. Ovo jer je odredbom člana 10. Zakona o upravnim sporovima propisano da su stranke u upravnom sporu tužilac, tuženi i zainteresovano lice, a prema članu 49. istog Zakona, pravo podnošenja zahteva za preispitivanje sudske odluke imaju stranke i nadležni javni tužilac.

Sa iznetih razloga, nalazeći da su i ostali navodi zahteva bez uticaja na drugačije odlučivanje o zakonitosti pobijane presude, Vrhovni kasacioni sud je na osnovu člana 55. stav 1. Zakona o upravnim sporovima odlučio kao u dispozitivu.

PRESUĐENO U VRHOVNOM KASACIONOM SUDU

dana 22.05.2013. godine, Uzp 352/2012

Zapisničar,

Radojka Marinković,s.r.

Predsednik veća - sudija,

Snežana Živković,s.r.